Openbaar Zaaknummer: Z/25/289877

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Visie en Samenwerkingsagenda Rijk van Nijmegen

Collegedatum: 18 maart 2025

Kernboodschap

De colleges van Burgemeester en wethouders van de gemeenten in het Rijk van Nijmegen hebben op 18 maart jl. de Visie en Samenwerkingsagenda Rijk van Nijmegen vastgesteld. De colleges in het Rijk van Nijmegen treden hier gezamenlijk in op en bieden de Visie en Samenwerkingsagenda met deze informatienota graag aan alle gemeenteraden aan (zie bijlage).
Naast deze informatienota willen de colleges u ook graag tijdens een gezamenlijk ontmoetingsmoment meenemen in de achtergronden bij en de inhoud van de Visie en Samenwerkingsagenda. Daarnaast willen de colleges de raden tijdens deze zelfde bijeenkomst graag betrekken bij het verder versterken van de interbestuurlijke samenwerking in het Rijk van Nijmegen. Er zal ook aan de raden worden gevraagd welke wensen ze met betrekking tot het vervolgproces en de betrokkenheid van raden hierbij hebben. De colleges vinden het belangrijk dat de raden het gedachtegoed van de Visie en Samenwerkingsagenda ondersteunen en ook uit kunnen dragen.

Toelichting

In 2023 is door Bureau Berenschot en de Rijksuniversiteit Groningen een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de samenwerking in het Rijk van Nijmegen. Hiervoor hebben diverse raadsleden uit het Rijk van Nijmegen input aangeleverd. In het onderzoek is het volgende geconstateerd:

- Afgaande op de ontwikkeling in brede welvaart gaat het overwegend goed in het Rijk van Nijmegen, maar is er ook relatief weinig verbetering zichtbaar door de jaren heen. Ten opzichte van andere Nederlandse regio's behoort het Rijk van Nijmegen tot de stabiele middenmoot.
- Het verhaal van de samenwerking in het Rijk van Nijmegen is geschreven voor de opgaven van tien jaar geleden. Toen waren de decentralisaties in het sociaal domein actueel en hebben de gemeenten als gevolg van de samenwerking hun slagkracht vergroot.
- Naast de sociaalmaatschappelijke opgaven staan nu ook een aantal ingrijpende langetermijnvraagstukken van met name ruimtelijke-economische aard op de agenda.
- Om de robuustheid van de samenwerking in het Rijk van Nijmegen te behouden en te verstevigen, is het raadzaam het verhaal van de samenwerking te actualiseren en als samenwerking een antwoord te formuleren op de opgaven van deze tijd.
- De samenwerking in het Rijk van Nijmegen kenmerkt zich door een behoorlijke mate van informaliteit. De bestuurlijke contacten zijn warm en men weet elkaar over het algemeen goed te vinden. Wel kan de samenwerking op een aantal punten wat zakelijker. Advies is om te investeren in een duurzame verankering

van de beleidsvoorbereiding en (strategische) afstemming in de portefeuillehoudersoverleggen en binnen deze portefeuillehoudersoverleggen ook vanuit een duidelijke gezamenlijke agenda te gaan werken.

Concluderend: voor een goede ontwikkeling van de brede welvaart in het Rijk van Nijmegen is het nodig om de samenwerking in het Rijk van Nijmegen te actualiseren, zowel in termen van koers als structuur.

Met het oog hierop is in 2024 gestart met het opstellen van een Visie en Samenwerkingsagenda. Deze Visie en Samenwerkingsagenda is op 18 maart jl. door de colleges van de zeven gemeenten in het Rijk van Nijmegen (in alfabetische volgorde: Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen) eensluidend vastgesteld.

Waar willen de colleges de komende jaren op inzetten?

Drie opgaven
De Visie en Samenwerkingsagenda zijn opgebouwd rondom een drietal opgaven in het Ruimtelijk, Economisch en Sociaal domein.

Onder ieder speerpunt vloeien ook een aantal concrete acties voort, welke in de Visie en Samenwerkingsagenda zijn benoemd.

Veel van deze opgaven zijn niet nieuw, en vaak wordt er ook al op samengewerkt. Wel hebben de colleges hierin nu een scherpe focus aangebracht en gaan we op een andere, effectievere manier samenwerken.

Hoe gaan we effectiever samenwerken?
Afgesproken is dat we de volgende principes met elkaar gaan hanteren:
- Niet méér regio, maar meer effectieve regio
- Samenwerking: focus op gedeelde opgaven
- Evenredigheid: iedereen levert naar rato
- Opdrachtgeverschap en samenwerking verzakelijken
- Uitvoeringskracht van gemeenten versterken

Concreet gaan we uitzoeken hoe we gezamenlijk regie op de uitvoering kunnen nemen. Insteek van dit onderzoek is om te verkennen of de Modulair Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen als bestuurlijk platform hiervoor kan dienen.
Ook hebben we de samenwerkingsladder geïntroduceerd. Die zegt iets over de intensiteit van de samenwerking – van 'elkaar informeren' tot aan 'gezamenlijk investeren en uitvoeren'. Onze colleges willen op alle drie de opgaven gezamenlijk met elkaar een flinke beweging in gang zetten.

Gevolgen

De Visie en Samenwerkingsagenda draagt bij aan de ambitie van Wijchen om gemeentegrens overstijgende uitdagingen samen met buurgemeenten in de regio aan te pakken en de bestuurskracht van Wijchen en de regio te versterken.

Communicatie

In deze Visie en Samenwerkingsagenda Rijk van Nijmegen worden primair bestuurlijke afspraken gemaakt voor een effectievere opgavegerichte samenwerking. Alhoewel de impact voor inwoners en ondernemers op dit moment beperkt is, zal indirect en op termijn de effecten van de samenwerking merkbaar zijn op de 3 genoemde opgaven. Het college vindt het belangrijk dat hierover transparant wordt gecommuniceerd.

Uitvoering of Vervolgstappen

De colleges gaan op korte termijn de uitvoering van de Visie en Samenwerkingsagenda ter hand nemen en uitwerken in een Werkprogramma 2025 – 2026 op de drie opgaven en de samenwerkingsvorm. Hiervan maakt ook deel uit dat we per speerpunt in kaart brengen welke trede op de samenwerkingsladder de deelnemende gemeenten willen innemen.

Geheimhouding:
Niet van Toepassing